

**החלטת ועדת האתיקה
בעניין היעדרות חברי הכנסת משיבות הכנסת
בכנס החורף של המושב השלישי של הכנסת ה-20, אוקטובר 2016 עד מרץ 2017
מיום י"ט בסיון התשע"ז - 13 ביוני 2017**

הוראות החוק

סעיף 13ד(א)(2) לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951 (להלן - חוק החסינות) קובע לאמור:

"חבר הכנסת שעשה אחת מאלה יהיה נתון לשיפוטה של ועדת האתיקה של חברי הכנסת:

(2) נעדר משיבות הכנסת ללא הצדק סביר -

(א) תקופה רצופה של חודשיים או יותר, ולעניין זה לא יובאו ימי הפגרה בחשבון; או

(ב) שליש או יותר מכלל ימי הישיבות שקיימה הכנסת בכנס פלוני, ואולם -

(1) אם הוא סגן שר - שתי חמישיות או יותר מכלל ימי הישיבות כאמור;

(2) אם הוא שר - מחצית או יותר מכלל ימי הישיבות כאמור."

כנס החורף של המושב השלישי של הכנסת ה-20

בכנס החורף של המושב השלישי של הכנסת ה-20, מיום כ"ח בתשרי התשע"ז (30 באוקטובר 2016) עד יום כ"ח באדר התשע"ז (26 במרץ 2016), קיימה מליאת הכנסת 63 ישיבות (ישיבה נוספת התקיימה רק למסירת הודעה של יו"ר הכנסת בדבר הסכמתו של חה"כ גטאס לנטילת חסינותו).

לפיכך, היעדרות חבר הכנסת מ-21 ימי ישיבות של מליאת הכנסת או יותר, היעדרות סגן שר מ-26 ימי ישיבות או יותר והיעדרות שר מ-32 ימי ישיבות או יותר, מחייבת מתן הצדק סביר.

החלטת ועדת האתיקה

א. חברי הכנסת

ועדת האתיקה מצאה כי 116 מתוך 120 חברי הכנסת מילאו את חובתם להיות נוכחים בישיבות הכנסת בכנס האמור בהתאם למכסה הקבועה בחוק. לגבי 4 חברי כנסת בדקה והחליטה הוועדה כלהלן:

1. **חה"כ חמד עמאר**

נעדר מ-32 ישיבות, 12 ישיבות מעל המותר.

נעדר מעבר למכסה מסיבות בריאותיות שאינן שגרתיות, והוועדה החליטה לראות בכך הצדק סביר להיעדרותו.

2. **חה"כ בנימין נתניהו, ראש הממשלה**

נעדר מ-37 ישיבות, 6 ישיבות מעל המותר.

הוועדה החליטה לראות בעצם תפקידו של ראש הממשלה משום הצדק סביר להיעדרותו.

3. **חה"כ ירון מזוז, סגן השר להגנת הסביבה**

נעדר מ-30 ישיבות, 5 ישיבות מעל המותר.

סגן השר מזוז כתב לוועדה מספר נימוקים המסבירים לדבריו את היעדרויותיו, ואולם הוועדה החליטה כי היא אינה מקבלת את הסבריו כהצדק סביר להיעדרותו.

עם זאת, נוכח העובדה שזו הפעם הראשונה שבה נעדר סגן השר מזוז מעבר למכסה, החליטה הוועדה בהתאם לסעיף 13ד(2) לחוק החסינות להטיל עליו **אזהרה**.

4. **חה"כ יאיר לפיד**

נעדר מ-21 ישיבות, ישיבה אחת מעל המותר.

חה"כ לפיד הופיע בפני הוועדה והסביר כי היה לו חשוב לעמוד במכסה הקבועה בחוק, אך הוא טעה לחשוב שהיעדרותו של שליש מימי ישיבות הכנסת עומדת במכסה. חה"כ לפיד הוסיף כי הוא חבר פעיל בוועדת המשנה לשירותים חשאיים של ועדת החוץ והביטחון, המתכנסת לא אחת בימים ראשון וחמישי, שאינם נספרים במכסה לעניין החלטה זו, ולכן הוא היה פעיל בכנסת מעבר למינימום הנדרש.

הוועדה החליטה לראות בהסברו של חה"כ לפיד משום הצדק סביר.

ב. שרים וסגני שרים שאינם חברי הכנסת

בכנסת הנוכחית, בה חל לראשונה "החוק הנורבגי" ישנו יחסית לכנסות הקודמות מספר גדול של שרים, ולראשונה גם סגני שרים, שאינם חברי הכנסת (3 שרים, מהם 2 הפסיקו כהונתם לפי החוק הנורבגי, ו-2 סגני שרים).

לפי סעיף 15 לחוק החסינות, הוראות החוק חלות גם על שרים וסגני שרים שאינם חברי כנסת. ואולם,

הוועדה סבורה כי לעניין מכסת ההיעדרות, אין לגזור גזירה שווה בין השרים וסגני השרים המכהנים כחברי הכנסת ונדרשים להצביע ולהשתתף כדבר שבשגרה בדיונים האישיים והסיעתיים במליאה, לבין השרים וסגני השרים שאינם חברי כנסת ואינם יכולים להצביע ולדבר בדיונים שכאלה.

זאת ועוד, חלק מן ההצדקה לחקיקתו של החוק הנורבגי היתה שהשרים יוכלו לפנות את עיקר זמנם לתפקידם המיניסטרילי.

לפיכך, סבורה הוועדה כי לעניין שרים וסגני שרים שאינם חברי כנסת יש לקבוע מכסת היעדרות נפרדת, והם יהיו נתונים לשיפוט של ועדת האתיקה אם נעדרו שלושה רבעים או יותר מימי ישיבות מליאת הכנסת בכנס מסוים (לעומת מחצית או יותר לשרים שהם חברי כנסת ושתי-חמישיות או יותר לסגני שרים שהם חברי כנסת).

החלטה זו תחול מהכנס שתחילתו אחרי פרסומה של החלטה זו (קרי, כנס החורף של המושב הרביעי של הכנסת ה-20).

סיכום

חוק החסינות, המעגן את סוגיית היעדרותם של חברי הכנסת מישיבות הכנסת, יוצא מהנחה כי חברי הכנסת נדרשים לא אחת להיעדר ממשכן הכנסת, ולשם כך קובע כי ועדת האתיקה תדון רק בהיעדרות של שליש ויותר מימי הישיבות לעניין חברי הכנסת, שתי חמישיות ויותר לעניין סגני השרים, ומחצית ויותר לעניין השרים.

קביעה זו מאפשרת לחברי הכנסת לתכנן את ימי ההיעדרות והנוכחות כך שבמהלך הכנס לא תהיה חריגה מדרישות החוק.

ועדת האתיקה מבקשת לציין, כפי שצינה במספר החלטות בעבר, כי היעדרות חברי הכנסת לצורך פעילות פוליטית וציבורית, בארץ ובחו"ל, לא תיחשב כהצדק סביר להיעדרות. לשם כך על חברי הכנסת להשתדל כי פעילויות מסוג זה יתבצעו בתקופת הפגרה ובימים שבהם לא מתקיימות ישיבות של הכנסת, ואם בכל זאת הם נאלצים להיעדר לצרכים אלה עליהם להקפיד על נוכחות בכנסת בשאר ימי הכנס, כדי לא לעבור את המכסה הקבועה בחוק. הדברים נכונים אף לעניין היעדרות בשל מחלה שגרתית או אירועים משפחתיים.

בנוסף, מבקשת הוועדה להזכיר כי סעיף 3 לכללי האתיקה לחברי הכנסת קובע כי חבר הכנסת יקדיש למילוי תפקידו כחבר הכנסת את כל הזמן הדרוש לכך, ויבכר בזמן הזה את מילוי תפקידו על פני כל עיסוק אחר. בהקשר זה יודגש כי על חברי הכנסת מוטלת אחריות החובה להיות נוכחים בשני שליש מימי הישיבות בכנס, ואולם קיומה של חובה זו אינו גורע מהחשיבות שבנוכחותם של חברי הכנסת במספר רב ככל הניתן של הישיבות בכנס. היעדרות חברי הכנסת מעבר למכסה הקבועה בחוק

החסינות עלולה לפגוע במעמד הכנסת ובאמון הציבור כלפיה.

לסיום ההחלטה מוצאת הועדה לציין לחיוב את הרוב המכריע של חברי הכנסת אשר נכחו בכנסת הרבה מעבר למכסת הנוכחות הקבועה בחוק.

החלטת הוועדה תונח על שולחן הכנסת.

חבר הכנסת יצחק וקנין
יושב ראש ועדת האתיקה